

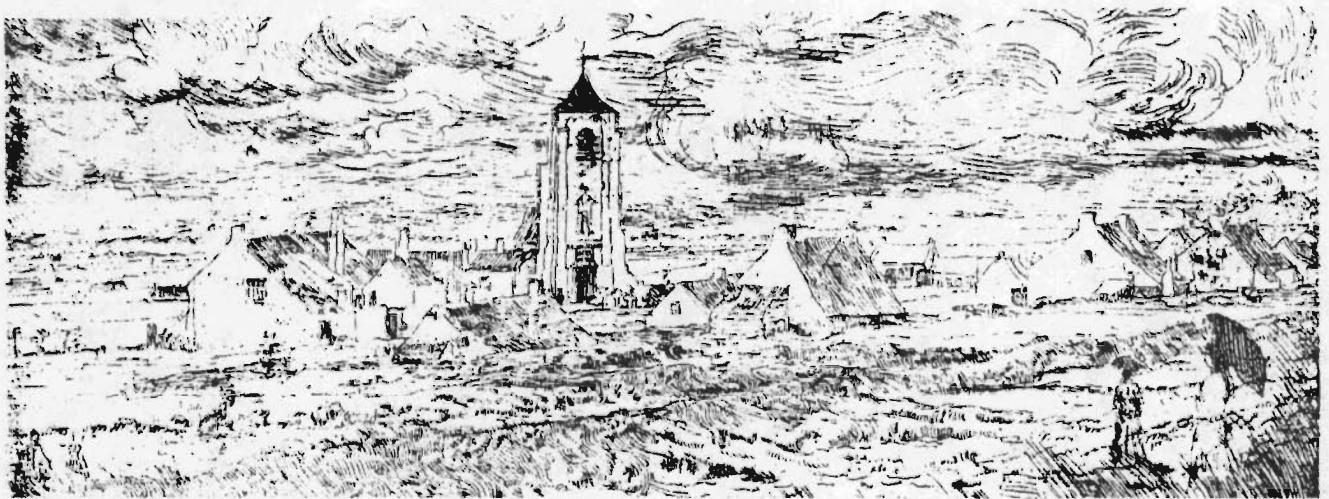
ORGELS IN GROOT OOSTENDE : O.L.V. TER DUINEN (MARIAKERKE)

Over het orgel dat vanaf de bouw van het doksaal en het orgelfront (1768-1770) in deze stemmige kerk zou kunnen gestaan hebben, ontbreekt tot op heden elk spoor.

In 1931 werd een harmonium gekocht door kapelaan Albert LOWIE dat op het doksaal stond opgesteld.

Voor dat het huidige orgel zijn plaats kreeg in het orgelbuffet hebben de Mariakerkenaars een stukje orgelbouwhistorie beleefd dat wellicht uniek is in de Vlaamse orgelbouwannalen.

In de jaren 1956-57 dacht de toenmalige kapelaan er ernstig over om de kerk van een echt pijporgel te voorzien. Hij wist zijn parochianen voor het idee warm te krijgen.

Wat toen gebeurd is vernamen we uit de mond van Stefaan DOMBRECHT die toen nog lid was van de Bisschoppelijke Orgeladviescommissie. Op zekere dag, tijdens een wandeling ontmoette hij een misdienaar uit het kerkje die hem vertelde dat ze nu een echt orgel hadden. Eerst dacht hij aan een grap, maar door die misdienaar overtuigd ging hij toch een kijkje nemen. En warempel, doorheen de orgelkast zag hij iets dat op een orgel geleek. Een "orgelbouwer" uit Hasselt was erin geslaagd om het vertrouwen van de kapelaan te winnen en zo de normale aanbestedingsprocedures te ontwijken ! Zelfs de pastoor van Mariakerke, G. BONE wist niets van het gedrocht dat op het doksaal van het Duinenkerkje was neergezet. Met veel vloerbalken en recuperatiemateriaal uit afgedankte orgels had hij een constructie opgezet achter het orgelbuffet met drie registers (8 v, 4 v & 2 v registers waarvan 8 v en 2 v steeds samen moesten klinken).

De bespeler moest half ineengedoken onder het bouwsel het ding bespelen.

Stefaan DOMBRECHT lichtte daarop de nodige instanties in en bekam de afbraak. Spijtig genoeg bekam de kapelaan van het voorschot (40.000 ₣) slechts de helft terug....

Ter gelegenheid van de Wereldtentoonstelling van 1958 te Brussel brachten een aantal kerkverantwoordelijken een bezoek aan de stand van orgelbouwer STEVENS uit Duffel

die een aantrekkelijk voorstel had, temeer omdat hij alhier weinig bekendheid genoot en trouwens geen instrumenten uit zijn ateliers in de kuststreek had staan. Er werd een aanbesteding gedaan en 3 Vlaamse orgelbouwers boden een offerte aan : Paul ANNEESSENS (Menen), Frans LONCKE (Kortemark) en STEVENS (Duffel).

In een brief van 15 maart 1959 stelde ANNEESSENS voor :

- een volledig mechanisch orgel op basis van een prestant 4-voet (naar het bestaande type orgelkast dus), gedeelde slepen en een aangehaakt pedaal.
- verder 11 spelen met keuze tussen 2 samenstellingen
 - a) met 896 pijpen
 - b) met 944 pijpen
- over de aard der spelen bleef hij zeer algemeen :

prestanten 75 % tin
fluiten 40 % tin
gedekten 25 % tin
tongwerken 50 % tin

Basisprijs: 330.000 F

In zijn brief aan adviseur FRANCOIS van 19 maart 1959 zag LONCKE het zo : een volledig mechanisch orgel met sleepbladen en 1 klavier gebouwd aan de orgelkast. Verder 7 reële spelen alles samen voor 190.700 F. De voorziene samenstelling :

Wilgenpijp 8'
Holpijp 8'
Prestant 4'
Roerfluit 4'
Nazard 2 2/3
Zwegel 2'
Vulwerk 3 k

Zoals gezegd ging de voorkeur uiteindelijk naar orgelbouwer STEVENS, wellicht om de aantrekkelijke prijs en het tweede klavier en pedaal dat tevens voorzien werd (zonder dat ze over eigen spelen beschikten). De huidige beschrijving stemt overeen met het opgemaakt bestek van mei 1959 behalve dat de voorziene wippers vervangen werden door trekkers.

Onderklavier : Prestant 8'
Bourdon 8'
Prestant 4'
Fluit 4'
Nazard 2 2/3
Octaaf 2
Cymbel 3 r

Bovenklavier : Bourdon 8'
Prestant 4'
Fluit 4'
Nazard 2 2/3
Octaaf 2'
Terts 1 3/5
Cymbel 3 r

Pedaal : Bourdon 16'
 Prestant 8'
 Bourdon 8'
 Prestant 4'

Ook hier in feite 7 reële spelen, te weten :

- Bourdon 8'
- Prestant 4'
- Fluit 4'
- Nazard 2 2/3
- Octaaf 2'
- Terts 1 3/5
- Cymbel 3r

De spelen werden in het bestaande meubel ingebouwd op een eikenhouten sleeplade.

Hier een overzicht van de samenstelling der pijpen binnen de orgelkast :

	Hout	Tin 40 %	Tin 75 %
Bourdon 8'	12	44	-
Prestant 4'	-	-	56
Fluit 4'	-	56	-
Nazard	-	56	-
Octaaf 2'	-	-	56
Terts	-	56	-
Cymbel 3r	-	-	168

39 pijpen van de prestant staan in het front, zichtbaar vanuit de kerk.

Achter de speeltafel werden op een aparte windlade nog 12 pijpen toegevoegd om een prestant 8' te bekomen en 12 pijpen voor de uitbreiding van de bourdon 8' tot bourdon 16'.

De speeltafel die oorspronkelijk voorzien was naast het orgelmeubel, moest wegens plaatsgebrek achter de orgelkast worden gebouwd.

Deze speeltafel is voorzien van 2 klavieren waarvan de witte toetsen met ivorine belegd zijn, de zwarte toetsen met ebbehout. Verder aan de voet 3 puffers met rood licht-sigitaal de koppeling van de 2 klavieren, bovenklavier aan pedaal en onderklavier aan pedaal.

Vermelden we verder dat de tractuur volledig electrisch is en dat het orgel in juni 1960 volledig klaar kwam.

Geraamd op 147.000 Fr bedroeg het uiteindelijke totaalbedrag 190.000 Fr.

Tot op heden voldoet het instrument uitstekend en geniet het een regelmatig onderhoud.

Robert HOSTYN